

Diplomová práce

Ladislav Zářecký: „VRT v Ústí nad Labem: Vliv plánované realizace železničního terminálu na diskurzivní konstrukci budoucnosti města z pohledu chronopolitiky infrastruktur“

Posudek vedoucího práce

Zaměření, struktura a hodnocení diplomové práce: Předkládaná diplomová práce představuje komplexní výzkumné téma chronopolitik infrastruktur na příkladu plánování terminálu vysokorychlostní tratě (VRT) v Ústí nad Labem. Autor v úvodu přehledně nastiňuje téma práce a své výzkumné záměry, včetně výzkumných otázek, na které v práci poskytuje odpovědi. V teoretické části představuje dva klíčové koncepty – antropologii infrastruktur a chronopolitiku – jejichž vzájemné propojení využívá k analytickému a interpretativnímu uchopení zvoleného, empirickým výzkumem probádanému příkladu, rozebíraném v analytické části práce. Práce staví na obsáhlém empirickém materiálu a velmi kvalitní, detailní a poučené rešerši současné odborné literatury (zejména anglofonní antropologické a geografické produkce kombinované s českými odbornými zdroji) – jak dokládá rejstřík použitých zdrojů. Práce obsahuje i vhodnou a zajímavou obrazovou přílohu.

Na práci a jejím zpracování bych rád vyzdvihl zejména důraz, který klade na antropologii, a to v podobě, kdy se antropologický výzkum soustředí v empirické i analytické rovině nejen na přítomnost, ale právě i budoucnost, a to s ohledem na roli, kterou ta sehrává v přítomnosti. Takový přístup umožňuje L. Zářeckému na empirickém materiálu podchytit právě vztahy mezi různými budoucnostmi a způsoby, jak jsou tyto spolu dávány do souvislostí, soupeří spolu, i jak jsou vyjednávány v přítomnosti. To je možné díky tomu, že jeho antropologické studium konkrétní – ústecké – infrastruktury má výrazný politicko-ekonomický akcent a také proto, že staví na rozmanitém a do souvislostí postaveném empirickém materiálu – výzkumných datech. Rozmanitost empirických dat je v souladu se základními principy diskurzivní analýzy. S rozmanitostí a mnohostí typů dat se však mnohdy pojí těžko překonatelný problém hledání a utváření produktivních propojení. L. Zářecký se však s tímto problémem vypořádává přesvědčivým a suverénním způsobem – v práci se mu daří s různorodými daty, jež vypovídají o různých ohledech sledovaného problému v různých měřítkových úrovních i tematických směrech, pracovat efektivně a propojovat je tak, že výsledný obraz, který v práci předkládá, je poučený, analyticky solidní a s teoretickým přesahem.

Práce L. Zářeckého představuje detailní zmapování aktuální situace vyjednávání VRT v Ústí nad Labem a její zasazení do diachronní perspektivy (kontextu nedávné minulosti a představ o ni i o možných budoucnostech). Ukazuje, jak je současný stav podmíněn a určován minulými vyjednáváními o budoucnosti / budoucnostech, proměnami představ o nich a rozhodnutími, která byla i nebyla na různých úrovních učiněna.

Výsledky analýzy představeného empirického materiálu jsou nejen přesvědčivé, ale také (empiricky, analyticky i interpretativně) zajímavé. L. Zářeckému se daří identifikovat klíčové rámce, které se vyjevují napříč zkoumaným materiálem, a dokáže demonstrovat, jakými způsoby dané chronopolitické strategie propojují přítomnost, minulost a budoucnost, respektive různé přítomnosti, minulosti a budoucnosti. Jako inspirativní shledávám zejména, ale nikoli pouze, koncepty - obrazy „zón snění“ a „dočasné přítomnosti rozčarování“ plynoucí z „ideologických příslibů infrastruktur“.

Z pohledu klasického hodnocení diplomové práce kladně hodnotím schopnost diplomanta propojit teoretickou a analytickou (empirickou) část práce, která může vyústit v podloženou interpretaci

zkoumaného materiálu – k propojení došlo i díky tomu, že L. Zářecký se v teoretické části omezil na koncepty, které jsou stěžejní pro volbu a analýzu empirických dat.

Hodnocení spolupráce s diplomantem: Spolupráci s diplomantem hodnotím jako nadprůměrnou. Diplomant mne samostatně oslovil na základě znalosti mého odborného zaměření (urbánní studia, diskurzivní metody výzkumu) a zejména díky jeho zájmu o téma jsem souhlasil stát se jeho externím školitelem, což s sebou vždy nese určitá úskalí. Přes vysokou časovou vytíženost zejména na mé straně jsme se nad konceptem práce vícekrát setkali, a to zejména ke konzultaci metodologických otázek, a to dokonce i v samotném terénu. L. Zářecký vypracoval svou diplomovou práci samostatně a i jeho přístup k akademické práci dokládá oprávněnost získání akademického titulu, o který usiluje.

S ohledem na výše uvedené předkládanou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 25. 1. 2024

Petr Gibas, Ph. D.